Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2029635
Steller: Roos Langendijk
Datum commissie: 12 september 2023
Datum raadsvergadering: 26 september 2023

Team: PM
Teammanager: Henk de Bruijn
Portefeuillehouder: Karin Hakhoff
E-mail: r.langendijk@hoorn.nl

Onderwerp
Beschikbaar stellen uitvoeringskrediet voor kwaliteitsimpuls openbare ruimte van Buurt 1 (Patio, Pergola, Prieel) en Buurt 2 (Groef, Messing en Stijl) in het centrumgebied Kersenboogerd

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Participatieverslag Kansen voor de Kersenboogerd Buurt 1 Patio, Pergola, Prieel
2	Geheim Financiële bijlage
3	Buurtindeling en globale planning centrumgebied Kersenboogerd

De raad besluit

1. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 9.073.600,-- voor de uitvoering kwaliteitsimpuls openbare ruimte in het centrumgebied van de Kersenboogerd Buurt 1 en Buurt 2 en dit te dekken uit het bij de kadernota 2023 opgenomen budget "Programma Kersenboogerd; stelpost kapitaallasten" en uit de reeds in de begroting opgenomen structurele dekking;
2. een reserve "Uitvoering Kansen voor de Kersenboogerd" in te stellen en het aan het uitvoeringskrediet gekoppelde geld via deze reserve te laten lopen;
3. de financiële consequenties horend bij het uitvoeringskrediet te verwerken conform de geheime financiële bijlage;
4. bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Samenvatting
Door Intermaris en HVC wordt dit najaar gestart met de aanleg van het warmtenet en het verduurzamen van de huurwoningen. Hierna gaat de gemeente de openbare ruimte opknappen. Om direct aan te sluiten op de werkzaamheden van de programmapartners, is het belangrijk dat een aannemer wordt gecontracteerd. Hiervoor is het nodig dat er voldoende uitvoeringskrediet beschikbaar wordt gesteld door de raad.

Hiervoor heeft de raad in september 2022 het besluit genomen tot een aanpak van de openbare ruimte en de daarvoor benodigde financiële middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereiding. Met een uitgebreid participatieproces met de bewoners en programmapartners is gestart in de eerste buurt Patio, Pergola en Prieel. Hier is een breed gedragen ontwerp uitgekomen om de openbare ruimte op te knappen. Met dit voorstel wordt uitvoeringskrediet gevraagd voor de uitvoering van de kwaliteitsimpuls openbare ruimte van Buurt 1 (Patio, Pergola en Prieel) en Buurt 2 (Groef, Messing en Stijl).

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De kwaliteitsimpuls in de buitenruimte wordt gecombineerd met de aanleg van het warmtenet. Dit najaar start HVC met de aanleg hiervan. Om direct na de aanleg van het warmtenet de openbare ruimte op te knappen moet een aannemer gecontracteerd worden. Hiervoor is het nodig dat er voldoende uitvoeringskrediet beschikbaar wordt gesteld door de raad.

Belang
Centrumgebied Kersenboogerd heeft verbeteringen nodig in de kwaliteit en de leefbaarheid van de openbare ruimte. Een prettige functionerende en goed onderhouden buitenruimte vergroot het gevoel van prettig wonen en leven in dit gebied. Wanneer klimaatadaptatie ook in het ontwerp wordt ingepast met het opknappen van de buurten, is de buitenruimte van centrumgebied Kersenboogerd klaar voor de toekomst.

Centrale vraag
Wil de raad over gaan tot uitvoering van de kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte en de daarvoor noodzakelijke uitvoeringskredieten beschikbaar stellen voor Buurt 1 en Buurt 2?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
Met het opknappen van de buitenruimte ontstaat in de twee buurten meer ruimte voor groen met minder steen. Dit gebied is voorbereid op het veranderende klimaat met extremer weer. Voetgangers- en fietsers verplaatsen zich vlot en veilig door de wijk waar de auto minder prominent aanwezig is. Er is meer ruimte voor ontmoeting, sport en spel. Dit draagt bij aan de sociale verbinding in de wijk.. Door open binnenterreinen en het afsluiten van stegen voelt men zich veilig. Het is prettig wonen en leven in centrumgebied Kersenboogerd.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Door de inrichting van de woonstraten te versmallen en parkeren te concentreren ontstaat er meer ruimte voor groen. Meer groen en een minder prominente plek voor de auto maakt het prettiger om te lopen en fietsen door het gebied. Meer groen heeft een verkoelend effect en zorgt ook voor een betere opvang van piekbuien. Wateropvang (wadi's) wordt gecombineerd met natuurlijk spelen en passen daarbij duurzame materialen toe. Er wordt ruimte gecreëerd voor ontmoeting, bewegen, sport en spel.

HVC legt een warmtenet aan in centrumgebied Kersenboogerd. Hiermee gaan in ieder geval 1850 huurwoningen van Intermaris van het gas af. De aanpak van de openbare ruimte en de aanleg van het warmtenet vragen een zorgvuldige afstemming, zodat het beste resultaat voor het klimaat wordt bereikt.

4. Kaders
Raadsbesluit Kwaliteitsimpuls openbare ruimte centrumgebied Kersenboogerd, 27 september 2022
Vaststelling van de aanpak kwaliteitsimpuls openbare ruimte van centrumgebied Kersenboogerd:
- niemandsland omzetten in ruimte voor ontmoeten;
- groen voor steen;
- waterafvoer en -berging creëren;
- versterken fiets- en wandelroutes;
- parkeren concentreren;
- eenrichtingsverkeer langs de grachten instellen;

Het aanpakken van deze punten dragen bij dat de openbare ruimte van centrumgebied Kersenboogerd prettig aanvoelt, goed functioneert en klaar is voor de toekomst. De parkeernorm is bijgesteld naar 0,75 per woning. Daarnaast is een voorbereidingskrediet van € 850.000 beschikbaar gesteld en de eerder opgenomen ruimtevrager voor de kwaliteitsimpuls verhoogd tot 31 miljoen. Dit zal gedekt worden bij het beschikbaar komen van de uitvoeringskredieten.

Projectovereenkomst gemeente Hoorn en HVC Warmte B.V., 27 september 2022
Anterieure afspraken over de tijdelijke warmtecentrale en over de opstal van deze centrale. Ook bevat de overeenkomst afspraken voor de ambitie, het doel en de inzet van beide partijen voor de aanleg en beheer van het warmtenet.

Omgevingsvisie Hoorn, 8 februari 2022
Toekomstgerichte kader voor de fysieke leefomgeving. De koers naar het gewenste Hoorn in 2040 waarin de stad nog sterker, mooier en duurzamer is.

Notitie Ruimtelijke kaders voor centrumgebied Kersenboogerd, 26 oktober 2021
Knelpunten en maatregelen met ruimtelijke kaders staan in de notitie vermeld:
- buurtjes maken en anonimiteit opheffen, binnenterreinen vooral toegankelijk maken voor bestemmingsverkeer;
- concentreren en mogelijk verbeteren van het parkeren, zodat de auto niet het beeld van de openbare ruimte overheerst en het aandeel lege parkeervakken afneemt waar mogelijk;
- verbeteren van fiets- en voetgangersroutes door deze te benadrukken;
- eenrichtingsverkeer langs de grachten onderzoeken, zodat deze kwaliteit van het centrumgebied beter beleefd wordt en langzaam verkeer meer de ruimte krijgt;
- voorkomen van hittestress: groen voor steen;
- opvangen van piekbuien in de openbare ruimte, in de groenzones of onder de bestrating;
- betere overgang van privé naar openbaar door aanpassing van portieken. Met de herinrichting en meer groen is de openbare ruimte prettiger om doorheen te bewegen, te recreëren en te ontspannen.

Integraal Beeldkwaliteitsplan buitenruimte en architectuur centrumgebied Kersenboogerd, 26 oktober 2021
Spelregels voor de architectuur, inrichtingsprincipes voor de buitenruimte en een vertaling hiervan naar voorgestelde maatregelen per buurt en kansen voor het hele gebied.

Mobiliteitsvisie 2030 met doorkijk naar 2040, 6 juli 2021
Met richtinggevende uitspraken over verschillende vervoermiddelen, waarbij de ambitie 'Meer stad worden' centraal is gesteld. Bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid zijn hierbij de gehanteerde randvoorwaarden.

Samenwerkingsovereenkomst Centrumgebied Kersenboogerd Gemeente Hoorn-Intermaris, 20 april 2021
Afspraken over ambitie, doel en inzet van beide partijen voor de gezamenlijke uitvoering van de kernopgaven van de toekomstvisie centrumgebied Kersenboogerd.

Deltaplan Ruimtelijke Klimaatadaptatie Westfriesland 2021-2026, 16 februari 2021.
De raad heeft hierin het ambitieniveau B voor klimaatadaptatie vastgesteld. Dit betekent:
- meegroeien met klimaatverandering;
- beschermingsniveau is vergelijkbaar met de situatie van nu;
- klimaatadaptatie wordt actief benut om groen toe te voegen aan de leefomgeving.

Raadsbesluit vijf sporenaanpak, 8 december 2020
Vaststelling van het uitvoeringsprogramma van de toekomstvisie van centrumgebied Kersenboogerd, dat bestaat uit de volgende vijf sporen:
1. warmtenet, riolering en openbare ruimte;
2. woondifferentiatie, inbreiding en herinrichting binnenterreinen;
3. OV-knooppunt, winkelcentrum en voorzieningen
4. sociale aanpak;
5. veiligheid.

Toekomstvisie centrumgebied Kersenboogerd, 10 december 2019
Vaststelling van de Toekomstvisie centrumgebied Kersenboogerd, dat erop is gericht om dit gebied leefbaar te houden en aantrekkelijker te maken.

Groenvisie 2019-2029, 24 september 2019
In de Groenvisie staan keuzes voor beheer, inrichting en gebruik van het openbaar groen om de groene identiteit samen met bewoners te versterken.

Parkeernormennota, 1 juli 2018
Het hanteren van passende parkeernormen bij ruimtelijke ontwikkelingen is van belang om de vraag naar en het aanbod van parkeerplaatsen met elkaar in evenwicht te houden. De Parkeernormennota is het toetsingskader voor ruimtelijke (her)ontwikkelingen op het gebied van parkeren.

Programmaplan Kansen voor de Kersenboogerd, 18 december 2018
Vaststelling Programmaplan Kansen voor de Kersenboogerd, waarvan het doel is de wijk toekomstbestendig te maken. Een van de strategische doelen is de kwaliteiten van het centrumgebied zichtbaar te maken en kansen beter te benutten. Er is noodzaak te investeren in het verbeteren van de (sociale) veiligheid, sociale samenhang en leefbaarheid in het centrumgebied.

5. Argumenten

Maatregelen nodig om centrumgebied Kersenboogerd leefbaar en toekomstbestendig te maken
Er zijn verbeteringen nodig in de woon- en leefkwaliteit van het centrumgebied Kersenboogerd. Hierin liggen duidelijke verbanden tussen het fysieke en het sociale domein. Wanneer er niet wordt ingegrepen, glijdt het centrumgebied Kersenboogerd af naar het niveau van een achterstandswijk. Samen met Intermaris is hiervoor een gezamenlijke toekomstvisie opgesteld. De maatregelen die in de toekomstvisie staan, zijn nodig om het centrumgebied leefbaar te houden en weer toekomstbestendig te maken. De gemeente staat voor een bijzondere opgave samen met Intermaris en HVC: de doorontwikkeling van centrumgebied Kersenboogerd tot een volwassen woonwijk. Het opknappen van de buitenruimte is hier een belangrijk onderdeel van.

Bewoners zijn enthousiast over de ontwerpen voor het opknappen van hun buurt
Bewoners van Patio, Pergola en Prieel zijn blij dat er aandacht is voor hun buurt. Met uitgebreide participatie zijn zij actief betrokken bij de ontwerpen voor het opknappen van de buitenruimte. Door een informatiebijeenkomst in het Wijklab en inloopmomenten verspreid in de buurt zelf in maart en juni. Met alle reacties is een breed gedragen ontwerp gerealiseerd om hun buurt op te knappen. Deze succesvolle participatieaanpak passen we ook toe bij de volgende buurten. De voorbereidingen voor Groef, Messing, Stijl zijn in volle gang. Met het geld dat vrijkomt uit het uitvoeringskrediet kunnen de ontwerpen uitgevoerd worden.

Het opknappen van de buitenruimte maakt de stad aantrekkelijker
Door het opknappen van de buurten is het prettig wonen en leven in het centrumgebied Kersenboogerd. Dit draagt bij aan een aantrekkelijke, veilige stad met meer groen, levendigheid en reuring in ontmoeting, sport, spel en bewegen. Met een buitenruimte dat fris en modern is ingericht. Hierin hebben we lef

getoond in onze unieke aanpak samen met bewoners en partners waar we trots op zijn. Het maakt ook de Kersenboogerd in Hoorn verrassend compleet en soms compleet verrassend.

Uitvoeringskrediet voor twee buurten tegelijk
Hoewel de ontwerpen voor Buurt 1 verder zijn dan die van Buurt 2 wordt voor beide buurten gevraagd in één keer uitvoeringskrediet vrij te geven. Dit geld maakt het aanbesteden beide buurten in één keer mogelijk. Hierdoor zijn de procedurekosten lager. En door een grotere omvang van het project aan te besteden is het interessanter voor partijen in de markt, waardoor er meer concurrentie is.

Het risico dat het ontwerp van Buurt 2 niet past binnen het budget, wordt beheerst doordat tussentijds al ramingen opgesteld worden. Het budget van Buurt 2 is gebaseerd op basis van de raming van Buurt 1 en de ontwerpkaders van het Beeldkwaliteitsplan.

Tegelijkertijd zijn de planningsrisico's met de twee buurten beter beheersbaar. Mocht er bij één van de partners in het project vertraging ontstaan, door bijvoorbeeld leveranciers of proceduretijden, dan is er ruimte om uit te wijken naar andere delen van de twee buurten.
Indien de raad per buurt het uitvoeringskrediet verstrekt zorgt dit voor meer procedurekosten en afzonderlijke aanvragen. Hierdoor wordt versnellen van de kwaliteitsimpuls openbare ruimte lastiger.

Relatie met andere sporen in programma Kansen voor de Kersenboogerd
Als de openbare ruimte niet opgeknapt kan worden, heeft dit invloed op de doelstellingen van de andere sporen in het programma Kansen voor de Kersenboogerd. Een ingreep in de buitenruimte is noodzakelijk om een verbetering te maken in de veiligheid (spoor 5) en om bewoners meer in beweging en tot elkaar te brengen (spoor 4). Zoals:

- Aanpassingen met bermen en plantsoenen zijn nodig om meer zicht op straat te krijgen;
- Betere verlichting verbetert het veiligheidsgevoel op straat;
- Samen met Intermaris wordt gewerkt aan oplossingen voor donkere plekken;
- Door open binnenterreinen en het afsluiten van stegen voelt men zich veiliger;
- Meer ruimte voor ontmoeting, sport, spel en bewegen.

Ook staat spoor 1 in verbinding met het winkelcentrum- en stationsgebied (spoor 3). Een gezamenlijke aanpak is nodig om een groot effect te kunnen realiseren. Door versnippering en bezuiniging kan het effect van maatregelen juist uitblijven.

Relatie met aanleg warmtenet
De raad stemde in met de aanleg van een warmtenet in het centrumgebied van de Kersenboogerd. Herstel van de openbare ruimte is nodig na de aanleg van dit warmtenet. Hierover zijn afspraken gemaakt in een projectovereenkomst met HVC. Zowel HVC als de gemeente zelf hebben er voordeel bij om direct achter elkaar aan de werkzaamheden uit te voeren tegen maatschappelijk laagst aanvaardbare kosten.

Voor de realisatie van buurt 1 en buurt 2 is een uitvoeringskrediet van € 9.073.600 nodig. Het uitvoeringskrediet is opgebouwd uit diverse kapitaalgoederen waaronder verhardingen, civiele kunstwerken, groen, riolering en spelen. Bij het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet worden ook de reeds beschikbaar gestelde middelen vanuit het voorbereidingskrediet gedekt.
De uitsplitsing tussen de diverse kapitaalgoederen, de dekking en de fasering van de uitvoering zijn opgenomen in de financiële bijlage.

Verder wordt voorgesteld om voor het programma een reserve in te stellen, waarmee de uitvoeringsbudgetten jaarlijks geëgaliseerd worden. Ook wordt voorgesteld om reeds door de raad beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van de investeringen binnen het programma, te storten in de reserve om hiermee tegenvallers bij bijvoorbeeld aanbesteding op te kunnen vangen.

Verder is dit noodzakelijk om de uitvoeringsinvesteringen financieel technische uitvoerbaarheid te maken. De geplande looptijd van de reserve bedraagt 20 jaar.

Geheimhouding Financiële bijlage
Het uitgangspunt is dat stukken en de behandeling daarvan in college, commissie en gemeenteraad, zoveel mogelijk openbaar zijn. Echter in dit geval kan het economisch belang van de gemeente geschaad worden omdat marktpartijen nog gecontracteerd moeten worden. De marktconformiteit zou door bekendmaking van herleidbare budgetten beïnvloed kunnen worden.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het raadsbesluit uit september 2022 bepaalt de kaders waarbinnen bewoners kunnen participeren over de aanpak van de openbare ruimte in hun buurt. Door de buurtgerichte aanpak krijgen de verschillende buurten maatwerk waardoor de sociale leefbaarheid versterkt.

Bewonersparticipatie met de 'buurtaanpak'
Voor de kwaliteitsimpuls van de openbare ruimte is de zogenaamde 'buurtaanpak' uitgewerkt. De werkwijze is voor iedere buurt in grote lijnen hetzelfde, maar voor iedere buurt wordt maatwerk geleverd. Deze aanpak is zeer effectief gebleken en werd zeer gewaardeerd door bewoners.

In een (1) eerste bijeenkomst informeren we bewoners over de werkwijze, hun mate van inbreng en welke doelen we met de aanpak beogen. Na de voorbereiding (2) organiseren we een tweede participatieronde met inloopmomenten op meerdere dagen in de buurt zelf. Bewoners reageren op concepten van de ontwerpvisie en spreken voorkeuren uit op sfeerbeelden. De reacties en wensen verzamelen we en naderhand (3) ontvangen de bewoners een samenvatting van alle reacties per post. Als het conceptontwerp klaar is, organiseren we een (4) volgende bijeenkomstenronde. Deze inloopmomenten zijn ook op meerdere dagen in de buurt zelf. Bewoners zien dan de uitwerking en de inpassing van de wensen en reacties. Ook van deze bijeenkomst ontvangen de bewoners (5) per post een samenvatting van de reacties.

We merken dat informatiebijeenkomsten minder bewoners aantrekken en dat de inloopmomenten in de buurt zelf een grote opkomst hebben. Er is hier ook meer ruimte voor toelichting en persoonlijke gesprekken.

De eerste buurtaanpak betrof Patio, Pergola, Prieel waar ongeveer 430 huishoudens zijn. Op de eerste informatiebijeenkomst zijn 26 buurtbewoners afgekomen. Bij de tweede participatieronde in de buurt zelf zijn in vijf dagen 120 buurtbewoners ontvangen. Bij de derde ronde hebben in drie dagen 155 buurtbewoners tijdens inloopmomenten hun feedback gegeven. Aan de hand van kritische reacties over het parkeren zijn meerde malen aanpassingen gedaan in het ontwerp. De ontwerpen zijn verder goed ontvangen en de aandacht voor het verbeteren van de buurt wordt gewaardeerd. Zie ook Bijlage 1: Samenvatting participatie Patio, Pergola, Prieel

De voorbereidingen voor buurt 2 Groef, Messing, Stijl zijn in volle gang.
In oktober wordt met bewoners en kinderen nogmaals in gesprek over de exacte invulling van de speelplekken en het activiteitenveldje.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties voor het begrotingsresultaat.
Om uitvoering te geven aan buurt 1 en buurt 2 is een totaal uitvoeringskrediet nodig van € 9.073.600. De kapitaallasten van het uitvoeringskrediet bedragen in € 437.877. Deze kapitaallasten kunnen gedekt worden voor € 217.285,-- uit reeds door de raad beschikbaar gestelde middelen voor het programma, verder kunnen de kapitaallasten gedekt worden uit de in de begroting opgenomen voormalig ruimtevrager "Programma Kersenboogerd; stelpost kapitaallasten".

In de financiële bijlage is een uitwerking van de diverse kapitaalgoederen opgenomen inclusief de voorgestelde dekking van het uitvoeringskrediet en de fasering. De raad heeft bij de kadernota 2023 de voormalige ruimtevrager "Programma Kersenboogerd; stelpost kapitaallasten" opgenomen voor de dekking van de uitvoeringskredieten, deze dekking wordt niet volledig benut. Voorgesteld wordt het incidenteel voordeel van € 300.000,-- tot en met 2026 vrij te laten vallen. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een later dan verwachte start van de uitvoering.

Voor de uitvoering van de plannen lopen nog enkele subsidieonderzoeken en -aanvragen, onder andere bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de Provincie Noord-Holland. Bij het verkrijgen van subsidie(s) worden deze in mindering gebracht op het totale uitvoeringskrediet en worden ook de kapitaallasten lager.

8. Communicatie

Over dit raadsbesluit wordt een persbericht verstuurd. Ook wordt het gecommuniceerd op de website www.hoornkersenboogerd.nl, in de Kersenboogerd nieuwsbrief, de KersenboogerdApp, de gemeentewebsite, de gemeentenieuwsbrief en in het Stadsnieuws.
Via deze kanalen worden de bewoners ook geïnformeerd over de uitvoerwerkzaamheden.

9. Realisatie

Na een positief raadsbesluit wordt een aanbesteding voorbereid om een geschikte aannemer te selecteren. Met het starten om de openbare ruimte op te knappen zijn we afhankelijk van de werkzaamheden van onze partners:

- Eerst moet het warmtenet zijn aangelegd door HVC.
- Daarna worden de huurwoningen van Intermaris verduurzaamd en aangesloten op het warmtenet.
- Nutsbedrijven gaan tegelijk met het warmtenet werkzaamheden uitvoeren. Het elektriciteitsnet wordt vanaf 2024 verzwaard, omdat de vraag naar stroom groeit. Ook worden glasvezelnetwerken aangelegd.
- Naast de technische ingrepen in de buurt gaat Intermaris de huurwoningen verfraaien. Denk aan de traphuizen, bergingen en achtertuinen.

De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Met alle partijen die werken in de wijk wordt maandelijks de planning afgestemd en bijgestuurd om overlast te beperken en werk met werk te maken. Transport en logistiek vormen de grootste uitdaging. Al het werk loopt via dezelfde aanvoerroutes en er kan niet op teveel verschillende plaatsen tegelijkertijd in het gebied gewerkt worden. Zie Bijlage 3 voor de buurtindeling en de globale planning van de buurtaanpak. Prognose voor de oplevering van de eerste buurt Patio, Pergola, Prieel is in het voorjaar van 2025.

Vanaf september worden de participatiebijeenkomsten voor buurt 2 Groef, Messing, Stijl voorbereid. Het ontwerp voor buurt 2 is in het tweede kwartaal 2024 gereed, om daarna voorbereid en uitgevoerd te worden. Prognose voor oplevering hiervan is najaar 2026.

Hoorn,

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester